

Igralište po mjeri djeteta

Djeca iz Dječjeg vrtića
'Kolibri' za vrijeme
boravka na zraku

Ljiljana Vučemilović,
zdravstvena voditeljica
Dječji vrtić Sunce
Zagreb

U članku zdravstvene voditeljice Ljiljane Vučemilović možete pročitati što je sve potrebno osigurati kako bi vanjski prostor i igrališta bili prilagođeni razvojnim potrebama djece i zašto je u postojeće pravilnike o opremanju vanjskog prostora vrtića važno uvesti preinake.

Jedno od osnovnih prava djeteta je pravo da raste i razvija se u sigurnom i poticajnom okruženju.

Što je to sigurno i poticajno okruženje?

Možemo reći da je sigurno i poticajno okruženje ono okruženje u kojem dijete bez čestog uključivanja odraslih može istraživati svijet oko sebe i igrati se prema vlastitom odabiru a da pritom ne ugrožava sebe i druge. Kod oblikovanja

vanjskog, ali i unutarnjeg prostora za igru djece, osobito je važno uskladiti potrebe djece kojoj je taj prostor namijenjen sa sigurnosnim, sanitarno-zdravstvenim, pedagoškim i arhitektonskim standardima. To znači da igralište mora uključivati sve one sadržaje koji nude prostore za raznovrsne igre i da mora biti opremljeno spravama (ljuljačkama, toboganima, vrtuljcima i dr.) koje će djetetu omogućiti slobodnu i kreativnu igru, a da pritom budu zadovoljeni i sigurnosni uvjeti.

Što govori praksa?

Iščitavajući postojeće normative i upute za planiranje, programiranje, projektiranje, izgradnju i opremanje dječjih jaslica i dječjih vrtića, možemo reći da su oni sveobuhvatni, ali da ne standardiziraju bitne elemente koji se odnose na sigurnost okruženja i opremanje prostora. Ne definirajući određene standarde propisima i pravilnicima, arhitektura samog vanjskog prostora vrlo često ne odgovara i ne zadovoljava potrebe djece i odgajatelja za kvalitetnom i sigurnom pro-

kutak za zdravi trenutak

vedbom aktivnosti na otvorenom. To može dovesti do nepotrebnog ozljeđivanja djece u igri na otvorenom, a pažljivim planiranjem cjelokupnog prostora ove bismo posljedice mogli spriječiti. Kod projektiranja vanjskog prostora važno je voditi računa da on omogućuje djeci dovoljno prostora za kretanje, ali i za odvojene igre. Preglednost vanjskog prostora omogućuje odgajatelju bolje praćenje djece u igri, a odvojenost jasličkog od vrtičkog prostora, zbog različitih potreba i psihofizičkih sposobnosti djece, preduvjet je sigurnijem boravku djece na igralištu. Meke površine na igralištu, meke obloge oko sprava, kao i obilje materijala i opreme dodatno će pridonijeti sigurnosti djece i omogućiti im da spontano kreiraju svoju igru i aktivnosti. Zato je u sklopu igrališta potrebno planirati i spremište za pohranu materijala i opreme, kako bi dnevno oblikovanje vanjskog prostora za igru djece bilo jednostavnije i brže.

Pješčanici

U postojećim normativima koji se odnose na opremanje dječjih igrališta, izgled i broj pješčanika nisu normirani i usklađeni s pedagoškim i sigurnosno-zdravstvenim standardima. Naime, nije definirano mjesto gdje treba biti pješčanik. Svakako treba planirati da pješčanik bude na mjestu koje omogućuje odgajatelju da prati igru djece u pješčaniku (preglednost), te na mjestu gdje je bez većih intervencija u prostoru moguća nadopuna pješčanika, kao i njegovo kvalitetno održavanje (dostupnost vode). Ivičnici pješčanika morali bi biti od materijala koji ublažavaju posljedice ozljeđivanja djece u igri (treba isključiti betonske materijale). Pokrivala za pješčanike trebalo bi standardizirati u normativima za izgradnju dječjih vrtića na način da se točno zna vrsta i oblik pokrivala. Time bi se otklonile raznolikosti pokrivala pješčanika u dječjim vrtićima. Naime, pokrovi pješčanika nisu definirani i standardizirani prema sanitarnim zakonima a niti prema pravilnicima o gradnji. Na taj način krajobraznim se arhitektima u novijoj

Vanjska oprema treba biti razvojno primjerena tobogan za djecu jasličke dobi u Dječjem vrtiću Jarun

praksi prepušta da sami projektiraju načine pokrova pješčanika, a vrlo često oni ostaju i bez obveznog pokrova. Istražujući najbolje mogućnosti izrade pokrova, kontaktirala sam i Odjel za pedagogiju Šumarskog fakulteta u Zagrebu, čije bi mišljenje trebalo uvažiti kod normiranja pokrova. Naime, kako se pijesak u pješčanicima mora adekvatno i stalno ventilirati, pokrov bi primarno trebao omogućiti ventiliranje i prozračivanje pijeska. To bi na neki način trebalo definirati kao standard kod projektiranja pješčanika.

Opremanje vanjskog prostora

Ono što svakako treba mijenjati u postojećim normativima, jest opremanje vanjskog prostora. Kada se razmišlja o izgradnji i opremanju igrališta za djecu, misao vodilja prvenstveno mora biti dječja sigurnost. Sprave za igru na otvorenom poput ljuljački, tobogana, penjalica i vrtuljaka na dječjim igralištima potrebna su i važna oprema. No, treba voditi računa o tome da su takve sprave postavljene na odgovarajućem mjestu, da su visinom prilagođene djetetu, te da imaju mekanu podlogu za ublažavanje posljedica pada i ozljeđivanja djece. Kako postojeći normativi čak i ne dopuštaju stavljanje takvih sprava na igrališta, nužno bi bilo dopuniti normative uvažavajući mišljenje stručnjaka uključenih u odgojno-obrazovni proces.

Kad govorimo o opremljenosti i funkcionalnosti vanjskog prostora, moramo naglasiti da vanjski prostor djeluje na

sva područja razvoja djeteta. Zato je pri oblikovanju vanjskog prostora iznimno važno uvažavati mišljenja svih stručnjaka koji sudjeluju u procesu odgoja i obrazovanja djece u dječjim vrtićima, te brinu o njihovom optimalnom razvoju. Dječja igrališta moraju biti sigurna, opremom funkcionalna i prostorom prilagođena djeci predškolske dobi. Zakoni, naputci i pravilnici kojima se određuje projektiranje, izgradnja i opremanje dječjih jaslica i vrtića moraju omogućiti i poticati kvalitetu življenja djece u jaslicama i dječjim vrtićima i biti u funkciji optimalnog razvoja djeteta. Kad razumijemo potrebe djece, bolje i kvalitetnije možemo izgraditi i igrališta po njihovoj mjeri.

Kakvo igralište iz snova žele djeca

Jakov (6,5 godina): *Da bude mjesta za svu djecu, veliki tobogan, veliki pješčanik, puno sprava za igru, šator i puno cvijeća.*

Tena (6,5 godina): *Puno igračkica i sprava za igranje badmintona, cvijeće, klupice, penjalice i tobogan.*

Ante (6 godina): *Puno sprava, staze za trčanje, šatori, ljuljačke, vrtuljak, klackalice.*

Bruno (5 godina): *Trebaju nam ljuljačke, htio bih se ljuljati. Htio bih da budu malo drvene, malo željezne, onakve kakve su u parku. Trebaju nam i mali golovi za nogomet.*

Damian (6 godina): *Htio bih da na igralištu ima staza za bicikle i puno bicikla da se vozimo, da nam iskopaju rupu i u nju stave vodu da bude potočić.*

Petra (6 godina): *U njega bi stavili kamenčiće i ribe i žabe, kamenčići bi bili u boji i školjke, a kraj potočića bi raslo cvijeće ljubičasto. Htjela bih tobogan manji od ovog da se možemo penjati a da ne padnemo.*

Sara (6 godina): *Pješčanik bi trebao biti veći tako da se više djece može igrati unutra. Oko pješčanika treba biti trava.*

Martina (6,5 godina): *Ne bih htio da djeca oko tobogana imaju kamenčiće, već travu jer se na kamenčiće ogrebeš.*